

EU-projektet DARWIN:

Introduktion

Under senare år har kriser och katastrofer såsom vulkanutbrottet från Eyjafjallajökull, olyckan med oljeplattformen Deepwater Horizon eller kärnkraftverket i Fukushima, visat att det behövs mer resilienta strategier för att hantera olika händelser. Det krävs ökad förståelse för komplexa beroenden inom och mellan kritiska infrastrukturer, samt ökad förmåga att förutse, hantera och återhämta sig från kriser som följer av samhällsstörningar.

Enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har begreppet resiliens olika betydelse beroende på det sammanhang där det används och det förekommer inom olika kontexter så som, individ-, system-, samhälls- och organisationsnivå. Genomgående och oavsett kategori eller nivå så är dock resiliens en beskrivning av, på ett eller annat sätt, förmågan att stå emot och klara av en förändring, samt återhämta sig och vidareutvecklas.

DARWIN använder ordet resiliens enligt följande: "The ability of a system, community or society exposed to hazards to resist, absorb, accommodate to and recover from the effects of a hazard in a timely and efficient manner, including through the preservation and restoration of its essential basic structures and functions."

Syftet med projektet

EU-projektet DARWIN ska, utifrån en världsomfattande undersökning av koncept, metoder, och riktlinjer för resiliens, utveckla och utvärdera en samling av nya riktlinjer för resilient krishantering. Riktlinjerna ska vara generiska i den meningen att de kan hantera både mänskligt initierade händelser (t.ex. cyberattacker) och naturfenomen (t.ex. jordbävningar). Konkret ämnar projektet konsolidera, konkretisera och tillämpa begreppet resiliens inom krishantering. Baserat på resultatet av undersökningen ska de mest lovande ansatserna väljas och kriterier för riktlinjer, utveckling av generiska och sektorspecifika riktlinjer tas fram. Vidare ska sektorspecifika pilotimplementationer genomföras. I projektet ingår dessutom resultatspridning till praktiker. Krishantering med inriktning på scenarier inom flyg och hälso- och sjukvård, kommer att användas som specifika tillämpningsområden.

Deltagare/konsortium

Konsortiet består av aktörer inom både forskning och praxis inom krishanteringsområdet, någonting som skapar goda förutsättningar för framtagning av välförankrade, relevanta och nytänkande riktlinjer för att öka samhällets resiliens i Europa. SINTEF, ett forskningsinstitut i Trondheim, Norge, är projektets koordinator. SINTEF liksom FOI är två ledande aktörer i projektet. De har genom tillämpad forskning varit ledande i utvecklingen av nya koncept, ansatser, och metoder för att belysa resiliens i komplexa system. Landstinget i Östergötland medverkar som slutanvändare i projektet genom sitt katastrofmedicinska centrum. Carr Communications är ett Irländskt kommunikationsföretag med erfarenhet av kunskapsspridningsaktiviteter i flera säkerhetsrelaterade EU-projekt. Tekniska universitetet i Braunschweig har arbetat med studier kring störningar i flygsystemet. Från Israel deltar Ben-Gurion Universitetet i konsortiet. Deep Blue SrL är ett Italienskt konsultföretag som har arbetat såväl med flyg som inom hälso- och sjukvård i olika konsult- och forskningsuppdrag. ENAV (Italiens motsvarighet till LFV) och ISS (Italienska folkhälsoinstitutet) har drivit utveckling och forskning inom ett antal innovativa ansatser för hantering av störningar i flygledning respektive hälso- och sjukvård i sitt land.

Aktiviteter som involverar slutanvändare

DARWIN ska ta fram riktlinjer för resilient krishantering och projektets målgrupp är aktörer inom krishantering samt aktörer som ansvarar för den allmänna säkerheten, såsom kritisk infrastruktur. Till målgruppen hör även tjänsteleverantörer som kan påverkas av en kris samt allmänhet och media.

För att nå målet behövs erfarenheter och reflektioner från både praktiker och akademiker rörande resiliens i praktiken och hur betydande kriser och vardagliga rutiner för krishantering hanteras i olika organisationer. En användargrupp (CoCRP) ska säkerställa transnationell och sektorsövergripande tillämplighet samt långsiktig

relevans för de nya riktlinjerna. Denna grupp består av krishanteringsutövare inklusive intressenter och slutanvändare från andra samhällssektorer samt resiliensexperter. Gruppen kommer att delta i en iterativ utvärdering för att ge återkoppling på riktlinjerna.

Vad kan svensk krisberedskap ha för nytta av detta:

Projektet ligger i linje med inriktning och prioritering i samverkansområdet Skydd, undsättning och vård (SOSUV) rörande Evakuering och utrymning samt Ledningsstöd. Projektets arbete ligger även i linje med inriktningen för utvecklingen av Sveriges krisberedskapsförmåga för 2014. DARWIN möter följande inriktningsområden:

(a) Förmåga att i samhällsviktig verksamhet motstå allvarliga störningar (teoretisk och empirisk koppling särskilt vad det gäller Samhällsviktig verksamhet, samt Risk- och sårbarhetsanalys)

(b) Förmåga till ledning, samverkan och kommunikation (främst teoretisk koppling till pågående initiativ, särskilt Övergripande modell och ramverk för ledning och samverkan vid olyckor, kriser och andra händelser, samt Förstärkt ledning)

(c) Förmåga att mobilisera resurser (teoretisk och empirisk koppling till särskilt Förstärkningsresurser, samt Evakuering och utrymning).

Ett antal tydliga kopplingar till MSB:s forskningsstrategi 2014-2018 kan poängteras: Forskningsområdena som projektet ämnar bidra till är (a) Kontinuitet och resiliens i samhället och (b) Stärkt krisberedskap och civilt försvar.

Gällande området (a) Kontinuitet och resiliens i samhället belyser projektet explicit samhällsviktig verksamhet och kritisk infrastruktur, samhällsstörningar som naturolyckor och konsekvenser av klimatförändring och dess hantering i perspektivet samhällsskydd och beredskap. DARWIN ämnar att ta ett proaktivt helhetsperspektiv som den senaste forskningen inom områdena Resilience Engineering och Disaster Resilience förespråkar. Aspekter såsom kritiska flöden, icke-linjära kaskadeffekter av störningar, styrning, ansvar, och kontroll kommer att belysas genom att kombinera perspektiven för anteciperade, övervakning, respons, och lärande.

Området (b) Stärkt krisberedskap och civilt försvar belyses i projektet genom studier av ansatser och utveckling av riktlinjer för extraordinära störningar och påfrestningar i samhället, med särskilt fokus på anpassningsmekanismer för resurshantering och organisation, samt prioritering. Dessutom kommer erfarenheter från övningar inom båda dessa områden att studeras samt stor vikt läggs vid pilotimplementeringen, specifikt valideringsövningar, som säkerställer att riktlinjerna är anpassade för praktisk tillämpning. Fokus i forskningen är därmed på metodutveckling för praktiker, särskilt för att förbättra olika svenska och europeiska (lokala, regionala, nationella, och internationella) aktörers förmågor inom ledning och samverkan, samt hantering av risker, hot, och sårbarheter, där informations- och kommunikationsaspekter har ett stort fokus.

Generellt ämnar projektet därmed bidra till konsolidering, konkretisering och tillämpning av det omfattande begreppet resiliens, som t.ex. i publikationen Resiliens – Begreppets olika betydelser och användningsområden (MSB569-2013) har utpekats som ett relevant och viktigt begrepp som kräver mer forskning och utveckling.

Vem kan man kontakta: Rogier Woltjer, FOI (rogier.woltjer@foi.se) 013 – 37 85 73.

Länk till projektets hemsida: www.h2020darwin.eu